
Lukács evangéliuma

A csodálatos halfogás

¹Amikor egyszer a Genezáret tavánál állt, nagy tömeg sereglett oda hozzá, hogy hallgassa az Isten szavát. ²Látta, hogy a tó partján két bárka vesztegel. A halászok kiszálltak, és a hálót mosták. ³Beszállt hát az egyik bárkába, Simonéba, s megkérte, hogy lökje egy kicsit beljebb a parttól. Aztán leült, és a bárkából tanította a népet. ⁴Amikor befejezte a tanítást, így szólt Simonhoz: „Evezz a mélyre, és vessétek ki a hálótokat halfogásra!” ⁵„Mester, egész éjszaka fáradoztunk, s nem fogtunk semmit, de a te szavadra, kivetem a hálót” - válaszolta Simon -, ⁶és így is tett, s annyi halat fogtak, hogy szakadozni kezdett a háló. ⁷Intettek a másik bárkában levő társaiknak, hogy menjenek segíteni. Mentek is, és úgy telerakták mind a két bárkát, hogy majdnem elsüllyedt. ⁸Ennek láttán Simon Péter Jézus lábához borult, és e szavakra fakadt: „Uram, menj el tőlem, mert bűnös ember vagyok!” ⁹Mert a szerencsés halfogás láttán társaival együtt félelem töltötte el. ¹⁰Hasonlóképpen Jakabot és Jánost is, Zebedeus fiait, Simon társait. De Jézus így szólt Simonhoz: „Ne félj! Ezentúl emberhalász leszel.” ¹¹Kivonták a hajókat a partra, és mindenüket elhagyva követték.

Fontosabb kifejezések, magyarázatok

Márk az első tanítványok meghívását Jézus működésének a közvetlen kezdetére helyezte: Mk 1,16-20. Így a tanítványok kezdettől fogva szemtanúk. Lukácsnál sajátos helyzet alakul ki, mert mielőtt a meghívás megtörténne, kisebb epizódok ékelődnek be közben.

Az elbeszélést nehéz egyértelműen valamelyik műfajcsoportba sorolni. Nem tisztán meghívás-elbeszélés, hiszen nem Jézus hívja meg tisztán és direkt módon apostolait. A meghívás közvetlen a Péternek tett ígéletben foglaltatik benn, amint azt a 11. vers is alátámasztja: Jézus ígéletét hallva Péter és társai mindent elhagyva követik őt. Az elbeszélés „csoda-elbeszélés, mely követést eredményező ígélettel van összekapcsolva”.

„**Genezáret**” – szó a héber „kinnefet” – hárfa elnevezés görög megfelelője. Az Újszövetségben szereplő két másik elnevezése: a „Galileai tenger” /Mt 4,18 vagy Mk 1,16/ és a „Tibériás tengere” /Jn 6,1/. Lukács következetesen tavat használ és nem tengert.

„**az Isten szava**” – jelzi, hogy Isten üzenetét közvetíti az emberek számára. Ugyanezt a kifejezést használja Lukács az apostolok igehirdetésénél is. Így érzékelteti azt, hogy Jézus tanítása és az Egyház tanítása között töretlen folytonosság és szándékosság áll. Ahhoz, hogy az ige elterjedhessen, támpontokra van szükség. A szószék vagy a katedra céljára kiválasztott bárka felel meg. Bárka az evangéliumokban sokszor az egyház szimbóluma. Krisztus innen beszél, de tartalmát nem említi.

„**a két bárka**” – említése azt a tényt szolgálhatja, hogy az egyik előnyben részesül a másikkal szemben. Ez mutatkozik meg a tanítványok kiválasztásánál is.

„**csoda**” – Jézust Jahvéval azonos szintre emeli, amikor kinyilvánítja, hogy Ő a természet ura, aki ha nem is függeszti fel a természet törvényeit, de ismeri titkait, megnyilvánulásait létének alapját.

„**ne féljetek**” – megszólítás ugyanaz, mint amellyel az angyal fordult Zakariáshoz, Máriához és a pásztorokhoz. Itt is arról van szó, hogy az ember természetfeletti megnyilvánulással szemben áll, amellyel nem igazán tud mit kezdeni.

Jézus tanításának a rövid említése után következik az elbeszélés tulajdonképpeni cselekménye. Ezt Jézusnak Simonhoz intézet szava indítja el, melyben a kezdeti egyes számot „**Evezz a mélyre...**” többes számú forma „**... és vessétek ki hálótokat a halfogásra**” váltja fel. Ezt a cselekményt Simonnak a halász társaival együtt kell végrehajtania. Simon válaszában megmutatkozik mind a mesterember csodálkozása, mind, pedig a tanítvány engedelmessége. Simon, mint tapasztalt halász, méltán csodálkozhat a parancson. Ha a halászatra alkalmas órákban nem fognak semmit, mit remélhetnek most nappal? Simon azonban anyósának meggyógyításakor már megtapasztalhatta Jézus szavának az erejét és hatékonyságát, ezért túl tudja magát tenni az emberi tiltakozáson, és önfelédten engedelmeskedik a parancsnak.

Előadó: Ft. Negyela Zoltán káplán

„**Úr**” – azaz a görög kürie megszólítás szerepel a szövegben, mely jóval több, mint egy megszólító, udvariasságot kifejező formula. Az „**Úr**”, mint felségcím a hatalommal rendelkező személyeknek járt ki. Simon ekkor rendkívüli isteni hatalmat fedez fel Krisztusban.

„... **bűnös ember vagyok**” – az általános emberi gyarlóság, és nem szükségképpen valamilyen nagy bűn megvallása. Simon a csoda voltát, szentségét és bűnösségét nem tudja összeegyeztetni, s ezért szeretné megszakítani a Jézussal való közösséget. Ilyen magatartásjellemző az ószövetségi személyek meghívásánál is.

Emberhalászat – a görög mondat szó szerinti fordítása: „**Mostantól fogva embereket fogsz élve**”. „**az élve kifogni**” – ige jelentése, a biztos pusztulástól megmenteni.

Impositio cinerum azaz hamvazás a nagyböjt kezdetét jelző szertartás, mely hamvazószerdán történik. A 4. századtól a nyilvános bűnbánatot tartó és nagycsütörtökön feloldozást nyerő bűnbánók a nagyböjt első napján mezítláb, zsákszerű vezeklő ruhában, a templom kapujában várták a püspököt, aki a templomba vezette őket. Elmondták a bűnbánati zsoltárokat, majd a püspök fejükre tette a kezét. Megszórta őket hamuval, feladta nekik a ciliciumot- vezeklő övet, kiróta a penitenciát és meghintve őket szenteltvízzel, miként az Úr a paradicsomból Ádámot, kiutasította őket a templomból. A nagyböjtben többé a templomba nem mehettek, csak az ajtóban állottak és a betérő hívek imádságát kérték. – Eleinte a hamuval való megszórás csak nyilvános bűnbánók szertartása volt. A hívek közül azonban sokan csupán alázatosságból szintén meghintették magukat hamuval. Szokás volt az is, hogy a haldoklók a nyilvános bűnösök ciliciumát vették magukra és hamuba fektették őket. A 10. századtól külön megáldották a hamut, melyet az előző év virágvasárnap barkáiból állítottak elő. A nyilvános vezeklés megszűntével, a 14. században a hamvazás szertartása, mint a nagyböjt kezdete általánossá lett. A klerikusok a tonzúrára kapták a hamut. A hamvazás személy szerint szól a hívőnek. A pap helyi szokás szerint keresztet rajzol a hívő homlokára a hamuval, vagy a fejére hinti a hamut, a következő szavak kíséretében: „Ember, emlékezz rá, hogy porból vagy és porrá leszel” vagy: „Térjete meg és higgyetek az evangéliumnak”.